

Posamezna številka stane 1 krona.

Naročnina listu: Celo leto K 120.—, pol leta K 60.—, četrť leta K 30.—. Izven Jugoslavije: Celo leto K 150.—. Inserati ali oznanila se za- računajo po dogovoru; pri večkratnem inseriranju primeren popust. Upravišтво sprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Telefon št. 220.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo

Posamezna številka stane 1 krona.

„Straža“ izhaja v ponedeljek, sredo in petek. Uredništvo in upravišтво je v Mariboru, Koroška c. 5. — Z uredništvom se more govoriti vsak dan samo od 11. do 12. ure dopoldne. Rokopisi se ne vračajo. — Nezaprite reklamacije so poštnine proste. — Telefon št. 220.

36. številka.

Maribor, dne 1. aprila 1921.

Letnik XIII.

Nevarna igra.

„Kaj pomeni to?“ Tako se vprašuje ljubljanski „Napreč“, ki je ugotovil, da pripravljajo beograjski samodržci jugoslovanski narod na opasno možnost „posredovanja“ med za- padnim velekapitalom in sovjetsko Ru- sijo. „Kaj pomeni to?“ Tako se mo- ra vpraševati objektivni motrilec no- tranjepolitičnih dogodkov v naši dr- žavi, ako zasleduje „tendencijsna“ in netendencijsna poročila, glede „boljševske nevarnosti“, njih kome- tarje k poročilom o Vesničevi pariški misli na eni, in vesti o potovanjih francoskih generalov na drugi strani. Zdi se, da se nahajamo v soparnih dnevih usodepolnega junija leta 1914. Se predno se je izvršil sarajevski a- tentat, je marsikdo zatrjeval, da mu udarja od časa do časa zoperni vonj smodnika pod nos. Srednjeevropska politična atmosfera je nasičena s pli- m reakcionarstva, boljševizma in na- cionalistično šovinističnega imperia- lizma. Treba je iskre, — samo iskrice in prišlo bo neizogibno do eksplozije.

Javna tajnost je, da se naša vo- jaška uprava mrzlično pripravlja na eventualno delno mobilizacijo. Ali na- merava vrhovna komanda preizkusiti to, kar označuje nemški mlitarist z „die Schlagkraft des Heeres“? Ker je ta možnost malo verjetna, se nam vrvja vprašanje: Komu je namenjen udarec? Mar li Italiji? Nemogoče, ker nas veže rapalska pogodba, ka- tero so podpisali državni Trumbić, Stojanović in Jovanović. Proti Bul- gariji? — Stambulinski, mož, v kate- rega rokah leži usoda nove in obno- vljene Bolgarije, ima važnejše posle, kot je priprava na pohod proti naši kraljevini. Proti Rumuniji? Tudi tej državi je veliko na tem ležeče, da si ohrani ljubi mir v področju zapadnih granic, ker je ogrožena težko pridob- ljena Besarabija. Obstoja sicer neka sporna točka, ki razburja Beograd in Bukarešto — mislimo da gre za Te- mešvar — nikakor pa to ne daje po- voda za razne vojaške priprave. Slab izgovor za beograjske vročerkveze tvori nadalje Madžarska. Pečuh, kjer vzdržujejo Madžari umetno iredento, je v naših rokah, spornega ozemlja ni, ker smo že v dobi preobrata za- dovoljili svoje težnje in tako je vsako vznemirjevanje radi Madžarske sma- trati kot absurdum. Radi v gospodar- ski agoniji ležeče Avstrije ne najde- mo povoda, ki bi opravičeval vojaš- ko akcijo, čeprav menijo politično slab- bo izsolani ljudje, da bo Jugoslavija v slučaju „razdelitve“ avstrijskega ozemlja zasedla ves teritorij do Wil- dona s Koroško vred. Ker Grška s svojo „hrabro“ vojsko in Arnautluk s tolpami roparjev naših razmetrivanj resno ne tangirata, ostane samo ena možnost: intervencija v sovjetski Ru- siji!

Vsi znaki kažejo, da naša „kalku- lacija“ ni slaba, sicer so pa opozarja- li tudi drugi listi na možnost vojaških operacij. Vojni minister zahteva v bo- dočem proračunu zelo „skromno“ po- stavko, ki znaša nad dve milijardi dinarjev. Vesnič še ni dospel iz Pa- riza. Beograd že ima svoje odlikova- nje in v Parizu so nedavno izročili beograjski mestni očetje tudi svoje vi- dne znake priznanja. Clovek, katere- mu je blagor in dobrobit ljudstva pri- sreč, ne more mirno gledati tega po- čenjanja.

Ne moremo verjeti, — in to pov- darjamo v globokem prepričanju — da bi sedanja vlada posegla po metodah, ki so uničile Avstro-Ogrsko. Visoka diplomatija bivše monarhije ni pov- praševala po ljudski volji, kovala je bojne načrte, kakor je to pač kazalo nemškimi imperijalistom.

Prepričani smo, da se vlada po- polnoma zaveda nevarnih posledic, ki bi jih rodila katerakoli vojaška ak- cija v sedanji dobi moralne in kultur- ne obnove izmučenega in izčrpanega

Na sarajevski konferenci zaupni- kov Hrvatske ljudske stranke je naš voditelj glede današnjega položaja raz- vil sledeče misli:

„Srbi so danes večidel zastopani v dveh strankah, v „demokratski“ in radikalni. Ako motrimo njihovo delo in proučimo njihovo mentaliteto, vidimo, da med njimi ni bistvenih razlik. Ze- dinili so se v vseh vprašanjih. Eni in drugi hočejo centralizem, kateremu se protivijo Slovenci in Hrvati.

Mi smo proti centralizmu. To na- glašamo odločno in zdi se nam potre- bno, da vprizorimo proti centralizmu borbo. Ker bo centralizem bankrotiral, in to je uvidela že vladna večina, so izumili takozvano „prehodno dobo“, ki bo trajala tri leta. Ako bi se uvedel centralizem, bi ubili veliko socijalno- politično misel: sodelovanje naroda v upravi in zakonodaji. Centrum ne sme postati Beograd, niti Zagreb in niti Ljubljana, ker se vsak centrum re- krutira lokalno. Najmanj je poklican Beograd, da postane centrum države. Beograd nima moralno prvorazredne- ga in sposobnega uradništva, nima potrebnih zgradb in urenega pro- meta. Radi tega smo proti centraliz- mu. Sedanja vlada nas prištevava med protidržavne elemente, toda mi se na- to ne oziramo. Mi nismo proti drža- vi, pač pa imamo svoje pojmovanje dr- žave. Država je stroj, s katerim tre-

ba previdno postopati. Porazdeliti dr- žavo na 30—35 oblasti, razdeliti jo v okruge, pomeni uničenje tega stroja. Zgodovinske edinice morajo ostati, ker nimajo samo fizične, geografske ter zgodovinske, marveč tudi moralne, e- tične in kulturne posebnosti. Kdor ho- če te edinice raztrgati, ubija državo.

Glede muslimanov in njih vstopa v vlado imam sledeče mišljenje: Mu- slimani so dosedaj delovali skupno z Jugoslovanskim in Narodnim klubom. Rekli smo jim, da je vsak njim name- njen udarec namenjen tudi nam. Tu- di v njihovem programu stoji avtono- mija Bosne in Hercegovine, a nam je žal, da so od te zahteve odstopili za eno milijardo. Nekega dne bomo dobili tudi mi večino in tedaj bomo vse to spremenili. Nočemo pod jarem centra- lizma in hegemonije, zahtevamo po- polno enakopravnost. Med Hrvati je opazati močno naraslo korajžje. Lep primer so nam Bunjevci. Opozicijske stranke, protivnice hegemonije in centralizma ter nasilja, se organizi- rajo z veliko energijo. Kar nam zdaj manjka, je število. Delujmo, da dobi- mo v parlamentu število, s katerim bo mo realizirali spremembo ustave. Oso- biho vam pravim: Ne vzemajte naro- du korajžje! Prišli bomo do uspeha, ker z nami je pravica in kultura. Ako uspeha ne dosežemo danes, ga bomo dosegli jutri.

Šlezija — Koroška.

Po koroškem glasovanju na Koro- škem ni nihče več dvomil, da bodo pri glasovanju v Šleziji Nemci dobili ve- čino. Dežela je bila stoletja pod Nem- ci in ljudje so bili nemško vzgojeni. Več stoletij so jih lahko Nemci obde- lovali za nemštvo, več stoletij, kakor Poljaki za poljaštvo. Rod za rodom je pohajal v nemške šole, je živel pod nemškim vplivom, je deloma celo v cerkvi stal pod vplivom nemških du- hovnikov. Moral se je navzeti nemš- kega mišljenja. Kako naj bi Poljaki zamogli v takih ljudeh v par letih vz- buditi narodni čut? Budalost je v ta- kih krajih vpeljavati ljudsko glasova- nje. Budalost in krivica. Pri takih raz- merah je še čuda, da so Poljaki do- bili še toliko glasov. Kakor dne 10. o- ktobra na Koroškem, tako so gotovo zdaj tudi v Šleziji glasovali le narod- no zavedni Poljaki za Poljsko. Tudi Nemci v Porenju so pred dobrimi sto leti bolj simpatizirali s Francozi, ka- kor s Prusi. Kaj če bi bili tedaj ondi napravili glasovanje? Mišljenje se iz- preminja, je odvisno od slučajnih raz- mer in vplivov, narodnost pa ostane. Zato bi bilo kakor na Koroškem tako v Gornji Šleziji edino pravilno in pra- vično, da bi se dežela pridružila tej ali oni državi na podlagi ljudskega štet- ja, ne ljudskega glasovanja. Cemu glasovanje, ki se da prigoljufati, ku- piti, s stoletnim vplivom in vzgojo od ene strani enostransko že naprej od- ločiti? Danes je doba narodnih držav, vsaka dežela naj bi pripadla narodni državi, kamor spada večina prebival- naroda. Ako pa odgovarjajo „tenden- cijsna“ poročila socijalističnih glasil resnici, ne najdemo besed dovolj, s katerimi bi obsojali mahinacije raznih Vesničev.

Troimeni narod je danes osvobo- jen in ujedinjen; naša država ni ko- lonija, katero bi smeli izkoriščevati za padne velesile in najsi v to privoli cela centralna vlada! Igra, ki jo igra jo gotovi ljudje na naši zunanje politič- ni pozornici, je nevarna. Merodajnim činitelem pa kliče mo ob današnji u- ri: Ne storite brez volje naroda ničesa, kar bi znalo upropasti ogromne gospodarske in kulturne dobrine, ob- stoje države in težko pridobljeno svo- bodo Slovencev, Hrvatov in Srbov!

stva po svojem materinem jeziku ter po svoji narodnosti. Na podlagi ljud- skega štetja po materinem jeziku naj bi bili začrtali meje narodnih držav. Vsaj v deželah, kjer se drugojezično ljudstvo ni priselilo šele kot kolonisti v deželo. Če bi se bilo odločilo na podlagi štetja po narodnosti, potem bi Slovenske Koroške, kakor tudi Gornje Šlezije nikdar ne dobili Nemci, ker to sta po večini slovanski deželi in torej po pravici spadajo v slovanske naro- dne države in ne pod Nemce.

Eno in dvekronski bankovci.

„Uradni list“ z dne 16. marca t. l. št. 28 je prinesel vladno odredbo glede bankovcev po 1 K in po 2 K. Tem revčekom, ki morajo žigosani in zakrpani kot kaki invalidi že 3. leto služiti v Jugoslaviji, je že večkrat bi- la oznanjena smrtna ura, toda vedno še krožijo med nami kot žalosten spo- min na raztrgano Avstrijo. Navedena odredba jim zopet obljublja, da bodo kmalu šli v zasluženi pokoj, toda kdo zna, kako dolgo še bo trajal ta „kma- ru.“ To cincanje vlade je skoro otrče- e-nerodno, na drugi strani pa za lju- dstvo krivično. Finančni minister od- reja, da državne blagaine ne smejo sprejemati več kot 50 K v bankovcih po 1 ali 2 K pri enem plačilu. Ali ni čudno, da državne blagaine države- ga denarja naj ne sprejemajo? Če se hočemo enkrat teh krp rešiti, potem jih naša država sprejema v vsaki mu- žini, pa jih več ne izdaja stranka! Ako pa še ni na razpolago dovolj dro- biža, potem pa naj se vse na miru pu- sti, dokler ni pripravljen drobšč, naj se ne izdajejo nobene naredbe, ki po- zročajo samo zmešnjavo in nevoljo ljudstvu pa škodo. Naravnost krivič- na in nesprejemljiva pa je nadaljna točka odredbe, da državne blagaine smejo sprejemati samo take teh ban- kovcev, ki so žigosani z žigom drža- vnih oblastev, pooblaščenih za to. Če bi bile pooblašcene za žigosanje samo državne oblasti, se tej odredbi ne bi moglo ugovarati, toda pooblašcene za žigosanje so bile tudi občine, posojil- nice, šolski sveti itd. Večina bankov-

cev ni bila žigosana od državnih ob- lasti, ampak od drugih uradov in za- vodov. Ako se bodo torej od državnih blagajn sprejemali samo tisti bankov- ci, ki so jih državne oblasti štempla- le, potem jih bo večina brez vredno- sti, kar bi bilo krivično, ljudstvo bi bilo zelo oškodovano in sicer ravno u- bogi ljudje, ker bogataši nimajo teh bankovcev, pri revnem človeku pa bi se zgubila teh bankovcev precej pozna- la. Koliko bo to zopet povzročilo jeze, godrnjanja zoper državo in preklinje- vanja! Take odredbe, ki zadenejo sa- mo revne sloje, ne pa kapitalistov — naj bi si finančni minister prihranil, takih šikan je itak že preveč! Samo šikaniranje ljudstva pomeni 3. točka v tej naredbi, da naj državne blagajne bankovce, ki niso žigosani ali pa s ponarejenim žigom, odyzamejo ter iz- ročijo političnim oblastvom, da se uve- de kazenska preiskava zoper tistega, ki ima ta bankovec. Ta bo lepa! Če boš prinesel na pošto ali na davkarijo eno ali dvekronski bankovec, o kate- rem uradnik misli, da je s ponareje- nim žigom zaznamovan, prideš v ka- zensko preiskavo, boš imel pota in pa stroške, mogoče še boš kašo pihal — ker si, mogoče že od stote roke, pre- jel tak bankovec. To bi bilo smešno, če bi ne bilo tako žalostno. Ali je pač ljudstvo krivo, da se je tako nerodno štempljalo, da vsakdo lahko ponaredi žig? Ali naj nerodnost finančnih mi- nistrov ljudstvo plačuje? Mi zahteva- mo, — kakor je to edino pametno in pravilno — da hitro vzamete te krpe iz prometa, da jih sprejemajo državne blagajne v vsaki množini in vse, naj bo žigosan kakorkoli, ker sedanji la- stniki nepravilno žigosanih bankovcev niso tega krivi in ne za to odgovorni. V kazensko preiskavo pa postavite ne- rodne finančne ministre, ki so teh ne- pravilnosti krivi. Če pa še vrh tega uvede finančni minister kazensko pre- iskavo, s katero grozi nedolžnim po- sestnikom nepravilno žigosanih eno- kronskih bankovcev, zoper verižnike, uradnike, ki se dajo podkupovati, zo- per politike, ki delajo politične kupče- je z državnim denarjem, pa bo veliko in dobro delo storil ter državi neiz- merno več koristil, kakor s tako ne- rodno in za ljudstvo krivično nared- bo.

Politični pregled.

KRALJEVINA SHS.

V Beogradu se sedaj trudijo na vso moč, da bi dovedli vsaj vlad- ne člane ustavnega odbora do sporaz- uma glede spornih ustavnih členov. Doslej se še ta namera ni posrečila niti med vladnimi člani, ka- san leos oebaf bo šele nastal glede teh členov prepira, ko se sestane celotni us- tavní odbor.

Na novo rekonstruirana vlada je tudi že imela svojo prvo sejo, kate- re so se pa udeležili le oni ministri, ki so bili slučajno v Beogradu. Od novih ministrov se je udeležil te seje samo dr. Spaho.

Govorijo se in piše po lis- tih, da bo končal ustavni odbor svoje delo do 5. aprila, ko se sestane kon- stituanta, kar pa ni verjetno že vsled nespornazumljenja med vladnimi člani ustavnega odbora. Konstituanta bo- de sklicana za 5. aprila, da se popelje na sprehod v Beograd, kjer bode zopet lahko podaljšala ustavnemu očur- rok.

Zasedeno ozemlje, ki pri- pada Jugoslaviji po rapalski pogod- bi, bo programatično izpraznjeno od 5. do 7. aprila.

V časopisje so lansirane ve- sti o spopadih med rumunskimi in na- šimi četami nekje v Vardijski šumi, katera pripade po mirovni pogodbi k nam, a jo hočejo tudi Rumuni. Radi te šume in njene okolice so se zgrizle do krvi naše in rumunske čete. Ob

istem času, ko poroča časopisje, da posesti naš regent Bukarešto, pa vpa-
dejo Rumuni v naše ozemlje. Malo ču-
dno so te vesti vsekakor.

NEMČIJA.

Komunistična vstaja v Nemčiji je doživela fiasko. Komunisti so proglasili za 29. marca generalno stavko, ki pa ni našla nikjer odmeva.

V zadnjem času je bilo med ropajočimi komunističnimi tolpmi in policijo več hudih spopadov, v katerih je bilo več ubitih in ranjenih na strani komunistov in policije.

MADŽARSKA.

Celo evropsko javnost je zdrezala na noge vest, da se je popeljal na avto skozi Avstrijo na Madžarsko ekscesar Karol, da zasede s pomočjo številnih ogrskih karlistov iz vrst grofov in vojaštva prestol v Budimpešti. Cela Karlova ekspedicija se je ponesrečila in g. Karol ni prišel dalje kot do Madžarske Subotice, kjer je še menda danes vinski gost škofa Mikeša, ki je cerkveni poglavar našega Prekmurja. Tukaj pri Mikešu je Karl poslušal mnenja madžarskega državnega upravnika Horthyja, majorja Bronayja in še drugih, ki so mu svetovali, naj brž ko brž zapusti madžarska tla, ker bodo ententa, predvsem pa Čehoslovaška, Rumunija in Jugoslavija napele vse sile, da se ne bo okitil kak Habsburžan glave s krono sv. Stefana. Mala ententa bi v slučaju, da Karl ne ostavi Ogrske, smatrala njegovo gostoljubno bivanje pri škofu Mikešu kot upravičen casus belli. Poročila pravijo, da so za Karla neugodne vesti eksarja tako porile, da se je vdal pri škofu svoji grdi razvadi pijančevanju. Mislimo, ko bo ubežni kralj Karl prespal alkoholnega mačka bo zapustil tudi Madžarsko.

Karlov poset Madžarske je rodil eno hvaljevredno, da Svica razglašala Karlov izlet kot kršenje asila, katerega je dosedaj ekscar milostno užival, a ga od sedaj zanaprej baše ne bo več.

RUSIJA.

Protiboljševiška vstaja v centralni Rusiji se vedno bolj širi.

Amerika zahteva od sovjetske Rusije priznanje dolga 350 milijonov dolarjev, sicer noče začeti trgovskih zvez z Rusijo.

Politična poročila.

p Razpad demokracije. „Ako je Pašić res nameraval našo stranko uničiti, se mora priznati, da mu to izborna uspeva“. Te besede se v zadnjih dneh čisto slišijo v vrstah hrvatskih demokratov. Zdi se, da hoče vsa značajna in dosledna hrvatska inteligenca obračunati z demokratsko stranko, ki je postala ekspozitura Pašićevega radikalizma. To dejstvo beleži „Slobodna Tribuna“, glasilo demokratskih disidentov (odpadnikov), ki piše o Pašiću sledeče: „80 letni starček, izmučen od naporov velike prošlosti, kateremu starost ne dovoljuje kerakanja s tokom časa, ta starček, ki hoče zadrževati logični tok zgodovine, je postal šef demokratske stranke in ustvarja z njeno pomočjo Veliko Srbijo. S tem je nastala za nas iskrene Jugoslovane nova situacija, ki nam diktira revizijo odnošajev napram demokratski stranki. Ta stranka je svoja dobra in slaba počenjanja pokrivala in utemeljevala s frazo o udejstvanju Jugoslovanstva. Svoje „Jugoslovensko“ je v odločilnem momentu zapustila in zato jo zapuščajo iskreni Jugoslavlani. Tako pišejo bivši člani in pristaši demokracije o svoji stranki!

p Nova stranka. Djordje Čokorilo, znani Velesrb, direktor „Srpske Zore“ in pobijalec jugoslovanskega zmaja, je ustanovil na razvalinah Srpske Narodne organizacije novo politično stranko pod imenom „Srbska stranka“. V njej se bodo združevali vsi Srbijanci, ki stremijo za vzpostavitvijo Velike Srbije. To stranko bodo podpirali listi „Balkan“, „Srpska Zora“, „Pijemont“ in „Srpska Riječ“. Prepričani smo, da bodo oblasti blagohotno tolerirale Čokorilovo rovarjenje proti naši državi. Našim državljanom svetujemo, da se v bodoče ne zaganjajo s toliko vehemenco

v rušilce države iz „klerikalnih“ vrst, sicer bomo ustregli s cifati iz „Srpske Zore“.

p Samostojna in poverjeniški stolčki. Ker se bavijo v zadnjem času liberalni listi, osobito „Slovenski Narod“, z bodočo izpopolnitvijo starih poverjeniških stolčkov, ki naj bi po ideologiji liberalcev pripadli samostojnem, nočemo o tem izgubljati veliko besed, pač pa citiramo značilno mesto uvodnika, ki je izšel v 71. št. lista „Naprej“: „Zelja po izpopolnitvi pokrajinske vlade v Ljubljani sicer nasprotuje v gotovi meri strogemu centralističnemu principu, ki ga zastopa, a jo demokratje, toda za izvanredno pomoč samostojnežev demokratom je treba tudi izvanredne „nagrade“. Vprašanje je le, kdo bo to nagrado koncem koncev plačal?“

p Pri Sv. Juriju na Pesnici je na velikonočni pondeljek sam Mermolja počastil svojo štajercijansko družbo vernikov, ki mu jo je organiziral velenarodni Solnik Robnik. Dolge otrobe je vezal pred svojimi poslušalci, ki večinoma niti pojma niso imeli o zadnjih činih samostojnih poslancev v Beogradu. Vendar pa je le moral slišati, da niti naši tako „zavedni“ samostojneži niso povsem zadovoljni z velikimi vspehi njihove politike. Mož, ki spada med roditelje kancelarografa, je orenil tudi, da ni zoper vero, kajti brez vere je človek živina, pa se s tem ni nič kaj prikupil raznim: Wratschkom in Robnikom, ki precej drugače govore. Odkril je tudi tajni zakaj so hoteli slovenski samostojni srbske kmete s prodajo galice oskubiti za več kot tretjino milijona kron: da bi s tem pokrili deficit „samostojne“ koruze. Drugod se zapeljancem samostojnežev zadnji čas hitreje odpirajo oči; ob meji gre to sicer malo počasneje, a gotovo!

p Glasovanje v Gornji Sleziji. Glasovanje v Sleziji je končano, skupno so dobili Nemci znatno večino glasov, Poljaki so ostali v manjšini. Toda vključ temu niso Nemci preveč zmagoslavni, Poljaki pa ne potrli. V rudarskih okrajih so dobili Poljaki večino in to je najvažnejše. Slezija se bo namreč delila in Poljaki dobe one kraje, kjer so imeli večino. V tem oziru so določila mirovne pogodbe za Slezijo drugačna, kakor pa za Koroško. Delavski kraji so torej večinoma glasovali za Poljake, kmetijski za Nemce. V Sleziji so namreč ogromna veleposestva, ki se nahajajo v rokah nemških graščakov, a ljudstvo je še preveč od njih odvisno. Nemci so zmagali s pomočjo tujcev, ki so prišli glasovat od drugod, s pomočjo uradništva, ter mest in trgov in pa z delom nezadovoljnega, odvisnega kmetkega prebivalstva. To glasovanje je zopet pokazalo, da plebiscit ni primerno sredstvo za samoodlobo naroda.

Naročnikom!

1. Naročnina za liste se plačuje vedno naprej, ne pa naknadno, kar naj cenj. naročniki vzamejo na znanje.

2. Ako se za „Stražo“ plačuje naročnina v manjših obrokih, kakor četrtletno (30 K), stane ista na mesec 12 K ne pa 10 K, kakor nekateri naročniki mislijo. Krajša je naročnina, več je stroškov in dela.

3. Zaradi zvišane poštne za liste v inozemstvo stane „Straža“ od 1. aprila t. l. za inozemstvo četrtletno 60 K, pol leta 120 K in celo leto 240 K v SHS veljavi. Oni inozemski naročniki, ki so naročnino plačali že čez 1. april t. l. naj blagovolijo razliko doplačati.

Upravništvo „Straže“.

Dnevne vesti.

d Ponedeljkova številka „Straže“ odpade radi praznika.

d Dr. Korošec v Sinju. (Posebna vest „Narodne Politike“). Dne 28. t. m. je sprejela v Sinju našega voditelja ogromna množica ljudstva ter ga burno pozdravljala. Vršil se je manifestacijski shod, ki je potekel povsem mirno in svečano. Sprejeli so resolucijo, v kateri zahtevajo, da se naj država naziva „Jugoslavija“. Ustavno ne morejo priznati, čeprav bo sprejeta, ker jo ustvarjajo proti volji večine Slovencev in Hrvatov. Istotako so zahtevali Hrvati svobodo vere, versko pravno vzgojo in pravično rešitev agrarnega vprašanja.

d Umrl je dne 30. sušca v 74. letu č. g. dekan v Marenbergu Avguštin Heci Rajni je bil rojen 26. avgusta 1847 v Starem trgu pri Slovenjem gradu, posvečen je bil 21. 7. 1872. Zupnikoval je dolgo časa na Zusmu, odkoder se je preselil kot dekan v Marenberg, kjer je služboval do svoje smrti. Rajni je bil originalno možit značaj, priljubljen pri stanovskih tovariših in vernikih. V težkih časih vsega mogočnega nemškutarji v Dravski dolini je znal krmariti svojo težavno službo kot dekan Slovence na občno zadovoljnost celotne Dravske doline. Moramo tudi omeniti, da je stal odločno na slovenski strani in bil do svoje smrti gmožna žrtev ponesrečenega slovenskega konzuma v Marenbergu. Svetila mu večna luč na obmejni zemlji slovenski!

d Poverjenišva in demokracija. Ko je bila pokrajinska vlada za Slovenijo v rokah SLS in so bili poverjeniki res nekaki mali ministri, je liberalno časopisje vedno vpilo: Proč s poverjeništvom, čemu izdatki za toliko materialno plačanih uradnikov, saj imamo ministre v Beogradu itd. Danes pa, ko imajo deželno vlado v rokah demokratov, katerim se bodo pridružili tudi še njihovi samostojni sinovi, ko imenuje Beograd zadnjega certifikatista in so poverjenišva brez moči in pomena, pa so demokracija in samostojni lepo tiho o nepotrebnih stroških s poverjeništvom. Demokrati in samostojneži pač nočejo pljuvati v svoja lastna — ne samo beogradska, ampak sedaj že tudi obširno in globoko pripravljena — ljubljanska korita.

d Demokratsko kolegijalnost in smisel za avtoriteto nam dokazujejo članki in notice, s katerimi obkłada g. prof. Voglar mariborskega gimnazijskega ravnatelja. Pomisli mi moramo, da je Voglar še vedno Tominškov podložnik in slavnostni kolega in vendar tepta ta dva pojma v svojem glasu prav po demokratsko gnusno. Duševno motovilo Voglar bi moral znati kot pedagog, da je „Tabor“ razširjen samo po Mariboru, kjer je gimnazijska mladež, pri kateri izpodkopljuje „Taborove“ klevete na ravnatelja ves ugled, smisel in dolžnost pri znanja avtoritete napram gimnazijskemu ravnatelju. Ako postopa pedagoški izvržek Voglar tako proti svoji predstojnosti, se ne smemo čuditi, da so njegovi sinovi že mladostni zločinci — pred sodnijo obsojeni lasorezarji — a še vedno Sokoli. Voglarjevo teptanje kolegijalnosti in predstojniškega spoštovanja je rodila tudi od države plačana Voglarjeva brezposelnost. Ker se klati Voglar pri popolnem telesnem zdravju a že pri naravnih duševni posurovelosti kot plačan profesor v brezposelnosti po mariborskih ulicah, je pač pri političnem kontumaciu njegove stranke stekel in sedaj grize v zaslepljenosti krog sebe, ne oziraje se na kolegijalnost in avtoriteto. Ve mo pa, da bo g. Tominšek in profesorji, ki posedajo smisel kolegijalnosti in dolžnost priznanja avtoritete, nadjali duševno steklemu Voglarju na gobčnik molka in ga priklenili na verigo preziranja od strani stanovskih tovarišev. Človek, ki je lump glede kolegijalnosti, je lopov tudi v vsakem drugem oziru, ne spada v pošteno družbo, ampak spada na demokratsko gnojišče, po katerem se valja že od prevrata sem.

d „Taborovo“ uredništvo so djali JDSarji sami pod kuratelo radi nesramno gnile slame, katero je rezal v zadnjem času pod vodstvom ateja Voglarja. „Tabor“ sam javlja to nadzorstvo v zadnji uvodni notici, ko piše da je prevzel „Tabor“ poseben konzorcij JDS, ki prevzame s tem tudi odgovornost za poslovanje uredništva. Ze tedaj, ko se je „Marib. delavec“ prekrstil v „Tabor“ je agitiral g. Voglar pri petičnih somišljenikih za gmožno pomoč novokrščencu. Nekateri JDSarji so tedaj obljubili milostno podporo, a je pozneje niso izplačali, ker se je vsak JDSar sramoval surovo puhlega trnja in osata, ki je rastel v puščavi „Tabora“. Iz gmožno slabih ozirov in vsled duševne gnilebe je prisilila JDS „Tabor“ v uredniškem ter upravnem oziru pod kuratelo. V Mariboru imamo že itak strogi pasji zapor, katerega je JDS v strahu pred steklino, ki se je pojavila v zadnjem času pri uredništvu Voglarjevega glasila, raztegnila tudi na

„Tabor“. Duševno delavstvo krog „Tabora“ bo sedaj nosilo nagobčnik in povrh ga še bo vodil poseben konzorcij na vrvi. Res nove — živinokrotne metode!

d Znani člankar Tone „vahtar“ je prepisal iz raznih brošuric za „Tabor“ uvodnik o „Izdajicah lastnega rodu“. V tem skrupalcu omenja Koroško, na katere izgubo so delovali z besedo in tiskom tri slov. duhovniki: Podgorec ter župnika: Križaj in Fajnik. Priznavamo, da je najti v vsakem stanu narodne izdajice, tako tudi med duhovniki. Od koroških duhovnikov Slovencev so se poneskutarili samo trije, ki pa niso bili nikdar za Jugoslavijo in tudi za časa plebiscita se niso upali v A cono. Teh poturice ne obsoja samo g. „vahtar“, ampak jih je že davno obsodila celotna narodno preko prezira smrti delavna slovenska duhovščina na Koroškem. Več pa, nego: Podgorec, Križaj in Fajnik so nam škodovali na Koroškem plebiscitni agitatorji ala g. „vahtar“, ki je bil v stari Avstriji socialni demokrat, ob prevratu prostovoljni „Scharfrichter“ in strokovnjak za oblašanje, nato narodni socialist in sedaj je že na narodnem gnojišču demokratov, kamor spada. Od demokracije pa do nemškutarstva je samo še eden korak, katerega si bo najbrž dovolil politično svobodni g. Tone. Ljudje, ki menjavajo politično prepričanje kot „vahtar“, niso nič boljši kot zgoraj omenjena trojica, katero je krstil g. „vahtar“ za izdajice lastnega rodu. Ako so reševali Koroško politični kameleoni kot „vahtar“, pa se nam pač ni čuditi, da je šla v Avstrijsko žrelo. Ako pa želijo Taboriti, jim lahko postavimo poleg: Podgorec, Fajnik in Križaj na pranger narodnega izdajstva cele litanije mož, ki so ali nekad ali pa so še danes na JDS smetišču. O g. „vahtarju“ pa velja latinski rek: Ubi bene, ibi patria!

d Vse, kar je umazano, pobereta demokratska stranka in Sokol. V svoji sredini trpita Džamonjo, dr. Irgoliča itd. Mi smo objavili umazano perilo dr. Irgoliča in pozvali Sokola, da se izjavi, kako more šteti človeka, kakor je dr. Irgolič, med svoje člane. Sokol se ne zgame, dr. Irgolič je še vedno član Sokola, dasiravno bi že davno bil moral „frčati“ iz društva, ako bi društvo gledalo na čistost svojih članov. „Gliha pač vkup štriha“!

d Ekscelenca Koukovetz. Ker se Taboriti dosledno poganjajo za narodno čistost, jih opozarjamo, da „Journal des Debats“ dne 23. marca v poročilu o nameravani rekonstrukciji ministrskega kabineta v Beogradu govori tudi o ministrih „Koukovetz“ in „Pouzelj“. Čudili bi se, da sta naša slovenska poštenjaka Kukovec in Pučelj tako hitro slekla svojo slovensko obleko, ko bi ne vedeli, da se tudi Vesnič, kadar mu koristi, podpisuje: „Vesnič“, kakor smo videli na podpisu rapalske smrtno sodbe, ki jo je prinesel še pred „Piccolom“ dunajski „Interessantes Blatt“, kojega tiskarna tiska „Ilustrovani list“, izhajajoč v — Beogradu!

d Odvetniško zbornico v Ljubljani opozarjamo, da je dr. Irgolič svoj čas kot gerent Mestne hranilnice mariborske proti izrecni prepovedi drž. vlade vzel iz hranilnične blagajne 26 tisoč K. Vprašamo zbornico, ali je kaj takega dopustno za odvetnika, ki naj ima čiste roke? Javnost želi tozadevne pojasnila!

d Odklonjena opasnost. Demokratsko časopisje vidi v izletu eksarja Karla na Madžarsko strašno odklonjeno opasnost, ki pa nas Jugoslovane presneto malo tangira, ker se je vozaril Karl preko Avstrije na Ogrsko, kjer je pa na kratko in slabo opravil. Duševne pogorevščine Habsburžana Karla se ni bati Madžarom, še manj pa nam Jugoslovanom. Istočasno ko piše „Narod“ o odklonjeni opasnosti Karla za Madžarsko, pa apelira na čuječnost naše vlade, ker rovarijo protidržavni elementi po Jugoslaviji in se je pripravljala za Velikonočno revolucija na Hrvatskem in v Sloveniji. Taka pisava demokratskega časopisja so same race, ki bi naj odvrnila pozornost javnosti od liberalne korupcije in koritarstva, katerega gostavi in se je pripravljala za Veliko noč v Beogradu in v Ljubljani v kompaniji s samostojneži. Večja nevarnost nego alkoholu vdani revček Karl

za Ogrsko in žongler Radič za Hrvaško je demokratsko-radikalna kupčija z muslimani in s Samostojno za celotno našo državo. Obstoja naše države ne malejo Radič in od demokratov fingirani protidržavni elementi, ampak korupcija od vladnega prestola demokratsko osoljenega Pribičevića Kukovca — Baltića do viteško oderuškega Džamonje v Mariboru.

K kakor gladni volkovi. Človeka srce boli, če gleda in premišljuje, kako so se zakleti sovražniki slovenstva na Koroškem zopet vrgli na naše ljudstvo, da ga odtujijo slov. narodu in nauče zaničevati slovensko govorico. Če se pomisli, da imajo ti ljudje zopet vso vzgojo slovenske mladine v svojih rokah. In ljudstvo samo jih mora plačevati, da mu vzgajajo deca v tujem duhu. O ironiji usode! V dolgih letih so sistematično in obligatorično ljudstvu vcepljali nemško mišljenje. In tani, namesto bi bili krivico opravili in iztrgali žrtev volkovom, so na tej podlagi (glasovanje) znova potrdili prejšnje krivično stanje. Moralisti skušajo ugotoviti, kdaj je kaka vojska pravična. Če se oziramo zgolj na pravno stran, je v takih okoliščinah gotovo opravičen nastop z oboroženo silo. Desetkrat bolj, kakor kaka ekspedicija na ruske boljševice...

d Pasji kontumac — ljudska nadloga. Obmejni Slovenec nam piše: V naših obmejnih občinah koč v St. Iliu v Slov. gor., Ceršaku, Selnici ob Muri, Dobrenju itd., traja pasji kontumac že dalje kakor eno leto, čeprav se v teh obmejnih občinah dosedaj še ni pripetil noben slučaj pasje stekline. Dne 28. marca t. l. zjutraj je pa bilo pri vseh cerkvah razglašeno, da je okrajna politična oblast za vse naše obmejne občine odredila poostreni pasji kontumac. Razglas je prebivalstvo silno razburil, kajti ljudstvu je znano, da je poostreni pasji kontumac razglašen samo radi tega, ker ima razna mariborska gospoda lovišča v naših obmejnih občinah in ta gospoda se boji za svoje zajce ravno sedaj, če bi kak pes ujel kakega mladega zajca na ležišču in ga pojedel. Ljudstvo si je v sodbi edino: Sedanji poostreni pasji kontumac je razglašen na ljubo mariborskim lovskim zakupnikom. Kaj pomeni tako dolgo trajajoči, a sedaj vnovič poostreni pasji kontumac za naše ljudstvo, je znano. Psi so priklenjeni na verige, se torej ne morejo na prosto gibati, razni tatovi, krščenji in nekrščenji, pa ponoči pridno lažijo na okrog kmetiskih poslopij ter neovirano krajejo kmetom vse, kar jim pride — pod roke. Se celo lisice, dobro vedoč, da jim niti psi ne morejo do živnega, so postale tako drzne, da celo rade ležijo dnevu v navzočnosti ljudi krajejo kokoši, tatovi-tihotapei pa odnesejo še vse drugo, kar le morejo. Kako se pa naj brani naš kmet? Orožje mu je pobrala oblast, mestni nedeljski lovci vidijo samo naše pse in mačke in jih streljajo, ako jih zalotijo nekaj korakov od poslopij, zajci pa delajo nemoteno na sadežih škodo, ki se niti še ceniti ne da. Naše ljudstvo je prepričano, da leta okrog veliko število po-

polnoma nepotrebnih psov, kajti danes ima že vsak delavec in uradnik in pisar svojega psa in ravno ti psi letajo sestradani in zanemarjeni okrog in so pravi povzročitelji pasje stekline. Merodajno oblast prosimo, da ukine takoj pasji kontumac vsaj za tiste obmejne občine, kjer se ni pripetil noben slučaj pasje stekline, nepotrebni psi se pa naj brez usmiljenja uničijo.

d Požari v mariborski okolici. Zadnje dni je napravil rdeči petelin v mariborski okolici ogromno škode. V sredo proti večeru je izbruhnil požar na posestvu Jožeta Kolmana v Hočah kateremu je v kratkem času upepelil hišo ter celotno gospodarsko poslopje. Iz Maribora na pomoč prihrzela požarna bramba ni stopila niti v akcijo, ker je požar prehitro opravičil svoje nepelno delo. V sredo popoldne je nastal gozdni požar nad Zgornjo Sveto Kungco kjer so zgorele večje množine že posekanega lesa v vrednosti nekaj desetstisoč K.

d Dr. Sarič, nadbiskup iz Sarajeva je potoval v četrtek preko Maribora v Olomouc. V Mariboru sta mu delala družbo do odhoda vlaka proti Dunaju Zdenko in Boris Verstovšek, ki sta spoznala takoj viškega cerkve nega dostojanstvenika, ki je potoval inkognito.

d Dvorni sodni svetnik in bivši pravosodni poverjenik Fon je nastopil danes službo pri mariborskem okrožnem sodišču.

d V konjiški bolnišnici Rdečega križa je umrla na veliki petek, dne 25. marca č. usmiljena sestra Kordula Schwegel, doma od Sv. Miklavža pri Ormožu. N. v m. p. l.

d Povsod centralizem! Beograjska „Epoha“ javlja, da se vrši dne 9. aprila t. l. v Beogradu kongres živnozdravnikov iz cele kraljevine. Cilj kongresa je osnutek centralnega združenja. Za učitelji so se „ujedinili“ novinarji, sedaj so na vrsti živnozdravniki, kmažu jim sledijo brivci itd. Vse v znamenju centralizma! Ker imajo mestne občine navado, da pogostijo sijajno udeleževalce takih in enakih kongresov, bodo beograjski mestni očetje morali prav kmažu zvišati doklade, sicer ne bo nič z masnimi banketi!

Iz Ptuj.

p Zalna manifestacija v Ptuj. Dne 20. marca 1921 se je vršila v Ptuj zalna manifestacija povodom aneksijske Goriške, Trsta in Istre. Manifestacija je izpadla izborna. Na tisoče ljudstva je dalo duška svoji ogorčenosti. Le eden je manjkal, in to je isti, kojega dolžnost bi bila, da se udeleži te manifestacije. In ta manjkajoči se zove dr. Pirkmajer z debelo kožo. Ze ob 9. uri ta dan si je dal zapreči „svoje“ konjičke ter oddrdral ne ve se kam in se vrnil še le popoldan, ko je bila manifestacija že končana. In taki ljudje naj bodo predstavitelji politične oblasti, ki se v takih slučajih demonstrativno oddalijo iz svojega službenega kraja? Ko pa zbo-

rujejo JDSarji, pa je eden prvih na zborovanju. Proč s takimi ljudmi! Znano je vsakomu, da so za časa vojne bili vsi Slovenci označeni s „P. v.“ in so kot taki morali v vojaško službo in sicer ne glede na to, kje so se nahajali v službi. Le gospod dr. Pirkmajer je ostal na svojem mestu celo vojno pri okrajnem glavarstvu v Ptuj in „vodil“ gospodarski urad. To je značilno in da misliti. Sicer pa smo o tem marsikaj slišali in bomo svojčas prišli na dan tudi o tej zadevi.

d Pri ptujskem mestnem magistratu je od preobrata opravljal službo mestnega fizika znani goriški trpin in narodnjak dr. Hudelist Janko. Mestnim očetom pa ta gospod ni bil povolji, ker ni trobil v njihov liberalno-frakarski rog in so ruvali proti njemu toliko časa, da so mu vzeli mestni fizikat. To mesto so ponudili okrajnemu pravniku dr. Vrečko. Kar je ta itak že preobložen z delom, je ponudbo odklonil. Očetje so pa bili vsled te odklonitve v zadregi, a jim je priskočil na pomoč oni dični gospod z debelo kožo, g. dr. Pirkmajer. Ta je enostavno vročil dr. Vrečko — pismen uradni nalog, glasom kolega mora dr. Vrečko to mesto sprejeti. G. dr. Vrečko je pod pritiskom sprejel to službo, za kar se ga honorira mesečno s 700 K. Ker je ta korak dr. Pirkmajerja v protislovju s predpisi, pa vprašamo slavno deželno vladno: Ali je o tem kaj znano, oziroma, kdo je Pirkmajerja pooblastil, da postopa v tem slučaju samooblastno in absolutistično?

pt Pod št. 410 ex 1919 ptujske državne policije je bil vodja okrajnega glavarstva dr. Pirkmajer naznanjen oblasti radi pijančevanja, odnosno radi motenja nočnega miru. — Cujem, da je bil Pirkmajer v smislu naredbe z dne 20. aprila 1854 od mestnega magistrata (referent polic. kom. Meža) kaznovan na 20 K globe, odnosno na 24 ur zapora. Ptujsko ljudstvo, ki tega gospodiča tako „časti“, bi rado vedelo: Ali je Pirkmajer kaznen plačal, oziroma zaporno kazen odslužil ali ne? Govori se namreč marsikaj o tem.

d Med Arnavte in Macedonce naj bi se poslalo ptujskega okrajnega glavarja dr. Pirkmajerja, tako piše ljubljanski „Napreč“, ki je ugotovil, da je ta policajdemokrat prepovedal socialistom v Strnišču veselico, med tem, ko je dovoljeval ruskim Wranglovcem prirejevanje pojedini, katerih se je še celo osebno udeleževal. — Demokrat-ska korupcija je pričela že tako smrčeti, da preseđa to že sicer mirnodušnim sočrugom okoli „Napreč“. Radovedni smo, kako se bodo g. Otmara v tem slučaju branili!

Iz Maribora.

d Zadoščenje dr. Tomišeku. Na svojem izrednem običnem zboru dne 30. marca t. l. je organizacija profesorjev vseh srednješolskih zavodov v Mariboru odločno obsodila ostudne napade, ki so v zadnjih dneh izšli proti g. ravnatelju dr. Josipu Tomišeku.

me gledal tako pomilovalno in sočutno da bi bila najrajši zajokala. „Tako mlada, pa tako črnogleda!“

Nisem mu odgovorila ničesar. Ko smo prišli na prostorno verando, sem se mu izvila iz rok ter zbežala. Skri-la sem se za mogočen, starodaven stebel, naslonila nanj glavo ter bridko jokala.

„Ah, kako prav je govoril moj župnik, davno, davno je temu, da se z življenjem ne da prerekati, ampak da se mu je treba podvreči! Vsa moja logika, ves moj razum je brez moči vpricho življenja in usode! Kako je žalostno moj Bog, kako je žalostno, da me imajo ljudje za mlado, brez-pomembno dekle!“ —

Pozno je že bilo, ko smo se vrnili. Pa vseeno je stric še vzel Blanko seboj, rekoč, da hoče še nekoj govoriti z njo o važnih stvareh.

Spel sem jokala in legla sem spat prepričana, da Damoklejev meč visi nad mojo glavo.

Junona je prišla vsako jutro v mojo spalnico, sedla k postelji in pogovarjali sva se brez konca.

Tisto jutro je prišla že ob sedmih. Mirno, umerjeno je vstopila, z ljubkim nasmehom, ki je prijetno iz-

v kferem spoštuje podružnica svojega zaslužnega člana. Za odbor: Dr. A. Pečovnik, t. č. preds., Josip Pirnat, t. č. tajnik.

d Dr. Irgolič predlaga samega sebe v upravni odbor Mestne hranilnice. On misli, da brez njega hranilnica ne more izhajati in on ne brez nje. Ko je bil dr. Irgolič prvičkrat gerent Mestne hranilnice, si je proti izrecni prepovedi deželne vlade dal izplačati mesečno 2000 K, vsega skupaj za 13 mesecev 26.000 K. On je torej Mestno hranilnico oškodoval za 26.000 kron! Ko je bil odstavljen in je moral oddati hranilnične posle nasledniku g. Pušenjaku, je en dan pred oddajo prisel ta krivično si osvojen denar spet nazaj, ker se je bal, da bi g. Pušenjak, oziroma upravni odbor, to lumparijo našel in ga izročil roki pravice! Tudi Judeža je svoj čas pekla vest, da je zapodil krivične srebrnike od sebe! Tako je bilo tudi pri dr. Irgoliču, ki te umazane zadeve še do danes ni pojasnil. Tisti dr. Irgolič torej, ki je blagajnika Mestne hranilnice zapeljal, da mu je popolnoma propostavno izplačal 26.000 K, naj sedi zopet v upravnem odboru Mestne hranilnice?! Človek, ki ima umazane prste, naj še nadalje upravlja zavod, v katerem je že enkrat stegnil svoje roke?! Za takega človeka, ki spada v kriminal, glasujejo demokrati in nar. socijalci, namesto da bi ga izključili iz stranke! S tem so pokazali, da je stranka ravno tako umazana, kakor njen član. Mi pa pravimo: Vun z dr. Irgoličem iz Mestne hranilnice, da ne bo zavodu zopet v škodo, kakor prej! Dokler je kozel za vrtnarja, je vrt še vedno v nevarnosti! Dokler bo sedel dr. Irgolič v Mestni hranilnici, je zavod v nevarnosti in ne bo imel zaupanja pri viagateljih!

d Marib. mestna hranilnica. Gerent dr. Irgolič je predložil mestnemu sosvetu listo upravnih odbornikov za Mestno hranilnico. V listi ima 2 Nemca, 2 socijalna demokrata in 12 demokratov in NSS. V mestnem sosvetu so izjavili zastopniki Ljudske stranke, da je razpust upravnega odbora nezakonit, nezakonito je torej tudi imenovanje novega odbora, zato pri tej nezakonitosti ne morejo sodelovati in bodo glasovali proti predlagani listi. Proti listi pa morajo glasovati tudi za to, ker vsebuje take odbornike, ki so imeli in še najbrž imajo sami velika posojila od hranilnice, oziroma od Kreditnega društva, katero tudi razpolaga s hranilničnim denarjem. Nikdar pa ni dobro za denarni zavod, ako si odborniki drug drugemu sami dovoljujejo posojila — s tem denarni zavod izgubi zaupanje ljudstva. Vlagatelji namreč zahtevajo, da njihov denar upravljajo ljudje, ki imajo sami dazar, in ki jim ni treba, da bi si denar morali izposojevati in to še posebno iz istega zavoda, katerega vodijo. Za predlagane upravne odbornike je glasovalo 10 sosvetnikov, proti njim tudi 10. Vladni komisar je odločil nato za dr. Irgoliča in njegove zaupnike. Povdarjamo pa, da je bila seja nezakonita, ker niso bili povabljeni vsi čla-

premenil njen ponosni obraz in ki sem ga razumela danes morebiti edino le jaz.

„Regina“, mi je rekla, „Pavel je prosil za mojo roko!“ —

Nit je bila prerezana in Damoklejev meč je padel na mojo glavo. Kako neumen je bil tisti kraj iz starih časov, da je obesil težki meč na tako tenko nit! Če se ne motim, pravi zgodovina, da ga je obesil celo naslas. Zmožna je, si kaj takega izmisliti!

Pričakovala sem, da bo Junona prišla s svojo novico, toda kje je človek, ki bi ne gojil v svojem srcu vsaj trohice upanja, dokler še usoda ni za pečatena, nezogibna?

Prebledela sem, prebledela tako močno, da je to opazila tudi Blanka, čeravno je bila spalnica še napol mračna.

„Kaj ti je, Regina? Si bolna?“ „Kré me grabi“, sem slabotno šepnila.

„Poiščem ti dišav!“ Urno se je dvignila.

Dalje prihodnjšč.

Širite katoliške liste!

Moj stric in moj župnik.

Iz francoščine prevedel Paulus.

(Dalje.)

Na svidenje, moj ljubi, stari župnik!

Tako sem župniku menda dovolj žalostno naslikala svojo dušno stanje.

Dva dni pozneje nas je povabil stric na izlet v grad M.

Nekaj se je pripravljalo, to sem slutila. Na predvečer sta imela stric in poveljnik dolge in tajne pogovore, Pavel je bil nemiren in sestrčna zamisljena.

Prvičkrat sem bila v M. Stric in poveljnik sta mi z veliko postrežljivo-stjo razkazovala starine. Toda slabe volje sem bila. Kaj so mene brigali osiveli zidovi, zaprašene dvorane in zaorne slike davnih junakov! Stokral zanimivejša reči sem videla na licu debelušnega, zaljubljenega junaka, ki je obdajal Blanko z vso svojo skrbljivostjo in se za mene ni zmenil prav nič.

Kako sem bila neumna! Da nisem prej zapazila njegove ljubezni! Vsak kamenček ji je spravljaj s pota, samo da bi se ji prikupil. Od časa do časa

sem ga ošinila s temnim pogledom, ki ga seve še niti opaziti ni hotel.

„Regina, kako vam ugajajo tele dvorane in slike slavnih junakov?“

„Rečem vam, stric, sem jezno odgovorila, „če bi tile junaki še živeli, bi mi dvorana že ugajala.“

„Dvorana sama in grad pa vam ne dopadeta?“

„Oh, prav nič! Starikavo zidovje in stebrovje!“ sem černo dejala, pa brez junakov, ki bi jim nekoliko zmešala glave in razburila srce, poudite mi s tem, to ni nič! —

Ležli smo po temnem hodniku. Oklenila sem se poveljnikove roke, Pavel je seveda ponudil roko Blanki.

„Se vračate si bomo zlomili!“ sem godrnjala.

„Smo žalostni in otožni, kajne, Regina?“ mi je sočutno šepnil poveljnik.

„Govorite kakor moj župnik!“ sem mu glajena odgovorila.

„No, pa meni zaupajte!“

„Nisem nič žalostna!“ sem mu osorno odvrnila. „In ne zaupam nikomu! Suzana mi je rekla, da so možki za nič, in jaz se popolnoma strinjam z njo.“

„O, o!“ mi je dejal poveljnik in

ni mestnega sosveta, zato tudi ta upravni odbor ni veljaven.

d Trgovci Weixl, Šoštaric Pinter i. dr. v službi koruptivne demokratske stranke. Včeraj, dne 31. marca, smo dobili vse polno pritožb trgovcev in obrtnikov, katere je Weixl kar telefonično priganjal v demokratski jarem. Demokratom mora silno slaba presti, da se poslužujejo tako nizkotnih sredstev za volilno agitacijo. Čudimo se, da se dajo trgovci, kakor so Šoštaric, Pinter, Berdajs in drugi, katere smo vendar smatrali kot resne moze, voditi za nos od raznih demokratskih petelinov. Mi bomo beležili vse tiste trgovce in obrtnike, ki ne morejo zadržati svojega demokratskega srda nad „klerikalet“.

d Trgovski gremij — Voglar-Weixlova politična organizacija? Pošten trgovci nam piše: Odkar je po naših milosti postal Weixl načelnik trgovskega gremija v Mariboru, gremij ni več to, kar je bil, ampak Weixl ga spreminja v politični „kašperiteater“. Telefonično tirajo Weixl in njegovi demokratski Voglarjevi nas mirne trgovce in obrtnike v svoj ostudni brolog. „Tabor“ in „Marburger Zeitung“ ne sprejemata takih naših pritožb, radi tega prosimo, da nam „Straža“ da svoje prostore na razpolago.

d Veliki rop v Mariboru. V če-

rtak, dne 31. marca, zvečer med 7^h in 7^h uro so prišli trije oboroženi moški v državno menjalnico na glavnem kolodvoru, zgrabili poslujočega blagajnika, ga zvezali, nastavili revolverje in zamašili usta. Nato so pobrali denarja v znesku 330.000 do 550.000 K raznih valut. Roparji so brez sledu izginili. Uradnika so dali v pripor, izvršili hišno preiskavo, pa se ni našlo prav nič sumljivega. Država pri ropu ni prav nič oškodovana, ker zasebnik, ki vodi menjalnico, sam jamči za vsako škodo.

d Vsi na ljudski koncert, katerega priredijo gojenci in gojenke dr. moškega učiteljskega sodelovanjem vojaške godbe v torek, dne 5. aprila, v mariborski Götzovi dvorani. Koncert se vrši kakor lanski v prid Dijaki kuhinji. Mešani zbor šteje letos 163 pevcev in pevk. G. operni pevec L. Kovač je pel vlogo povodnega moža svoječasno z največjim uspehom pri prvem proizvajanju Glasbene Matice v Ljubljani. Ljubljanska poročila so enoglasno povdarjala izredno učinkovitost Parmove kompozicije. Uspeh je bil tudi uprav velikanski. Razven v Ljubljani se je proizvajal Povečoni mož doslej samo še v Trstu. Z ozirom na velik izvajajoči aparat (200 sedežnih), kakor tudi na to, da nastopa mladina, se začne koncert točno ob

20. uri. Med proizvajanjem posameznih točk ostanejo vrata v sobo zaprta. **d „Materin blagoslov“** in „V a-friškem sirotišču“, predstavljajo otroci I. deske mestne in samostanske dekliske šole v nedeljo dne 3. aprila ob 4. uri popoldne v Narodnem domu. Prebitek je namenjen za nove zvonove frančiškanske cerkve.

d Slov. planinsko društvo, podr. Maribor, priredi na Belo nedeljo izlet k Sv. Urbanu. Odhod ob 13. uri, večer parka pri okr. glavarstvu.

d Vsi vojaškoobvezni moški in pa vsa popisana živina in vprega se mora v slučaju mobilizacije zbrati na travniku zraven gostilne „Križev dvor na Ruški cesti. Označeni prostor se določa za „občinsko zbirališče.“

Orlovski vestnik.

d Telovadni odsek Orel Fram priredi na praznik 4. aprila igro „Lovski tat“. — Bratje iz sosednih odsekov iskreno vabljeni! Bog živi!

d Orel Studenci pri Mariboru priredi v nedeljo, dne 3. aprila t. l. svoj prvi izlet k Sv. Križu nad Mariborom. K obilni udeležbi se vabijo tudi bratje in sestre mariborskega Orla in cenj. starši, dobrotniki in prijatelji naših organizacij. Zbirališče ob 7. uri zjutraj na Glavnem trgu. Ob pol 8.

uri skupna sv. maša v cerkvi sv. Alojzija. Po maši (okrog 9. ure) odhod. Vrnitev je določena med 7. in 8. uro zvečer. V slučaju slabega vremena se izlet ne vrši. Bog živi! — **Načelnik o Rodbinski večer tel.** Odsaka Orel Maribor, danes v petek ob 7. uri zvečer v društvenem prostoru, Lekaršiška ul. 6. Starši pridite! Bog živi!

Novejše.

Vladni ukrepi proti ekscesarju Karlu. Vsled nenadnega pojava ekscesarja Karla na Madžarskem je ministrski svet sklenil vse potrebne vojaške odredbe proti Madžarski. Sporazumno s Čehoslovaško in Rumunijo je za slučaj proglašitve Karla za ogrskega kralja odredjena koncentracija naše pehote in konjenice na madžarski meji. Naša vlada je vprašala entento glede stališča, katerega namerava zvezeti vsprico dogotkov na Madžarskem. Pričakuje se, da bo naša vlada v najkrajšem času napovedala Madžarski vojaško intervencijo.

Italijanska zbornica — razpuščena. Ministrski svet v Rimu je sklenil, da predlaga kralju razpust laške zbornice. Volitve v laški parlament se bodo baje vršile že v drugi polovici maja t. l.

MALA NAZNANILA

Ivan Lorber,

slikarski mojster

Maribor, Vetrinška ul. 5

se priporoča cenj. občinstvu za razna slikarska in plesarska dela, kot slikanje sob, napisov itd. Delo solidno! Postržba točna, cene zmerne! 1—5 174

Služba organista.

V Gor. Sv. Kungoti pri Mariboru se razpisuje služba organista. Nastopi se s 1. majem. Prosto stanovanje, drva, njive, vinska zbirca, eventualno tudi postranski zaslužki. Prednost imajo taki, ki se pečajo s kako obrtjo. 172

Čast mi je naznaniti cenj. občinstvu, da izvršujem brez konkurence po zelo nizki ceni slikanje sob, pokrajin, podob, slik ali portretov. Z odličnim spoštovanjem se priporoča

Franc Krajnc

Maribor

175

Cvetlična ulica 8. 5—10

Ceno kupite

moške hlače dobre kron 120—, 160—, 230—, moške spodnje hlače K 80— in 88—, srajce pisane ali bela K 120—, 145—, 170—, hlačešina 126 cm široka 1 m K 70— do 148—, plavotisk, lep, 1 m K 40—, 45—, 48—, oksford, dober 1 m K 40—, 46—, rujava platno 1 m 34— do 40—, šifoni, fini 1 m K 42— do 50—, predpasniki za ženske K 58—, 66—, 72—, 85—, glavni robci, lepi K 30—, 36—, 42—, konjske štrange 1 par K 24—, 30—, 38—, 44—, uzde navadne in pletene K 15—, 17—, vrvi za perilo, zidarje, tesarje in seno; dežni-gumi plašč, angleški kron 1120—, žamet rižast, črn, rujav in zelene barve za moške obleke 1 m K 130— do 145—, toaletno milo, žepna zrcala, britve, nože, trake za čevlje, cigaretna papirčka, vse vrste krtač, lasne igle, glavničke in raznega drugega blaga v zalogi

Alojzij Gnušek, Maribor, Glavni trg št. 6, Slovenija. 65

Lep lokal za prodajalno se odda. Več pove upravnistvo. 137

Naročajte naše liste!

d Izleti v planine se skoraj začnejo. Vsakdo hoče porabiti svoj prosti čas ter iti v gore, da se razvedri, da pozabi na vsakdanjost. Zbirajo se v družbah, ugibajo kam in kako bi najbolje hodili, a nikdo ne ve pravega izhoda. Iz te zagate reši najbolje „Planinski koledar za l. 1921“ v katerem so natisnjeni vsi izleti ter je označeno, koliko časa se rabi za

eno ali drugo turo. Naroči se pri „Za ložništvo Plan. koledarja v Mariboru, Krekova ulica 5, I. nadstr.“ Cena s poštnino 21 K za komad ter je čisti prebitek namenjen za povečanje koč na Korošici pod Ojstrico: Planinci! Sirite ta vaš koledar. Vsak član S. P. D. posezi takoj po njem, da s tem omogoči nadaljno povečano izdajo v letu 1922!

Čevlje,

dokolenice (gamaše),

obleke,

perilo,

tržne torbice,

pot. košare

vrvi, ter razno galanterijsko blago kupite najceneje pri tvrdki

Jakob Lah, Maribor, Glavni trg 2.

„MERKUR“

veletrgovina z manufakturo na debelo Maribor, Cankarjeva ulica 1

uljudno naznanja da je došla večja množina čehoslovaškega in italijanskega pomladanskega blaga po zelo ugodni ceni. 18

Advokat dr. Kimovec

preje v Trstu

preselil je pisarno v Maribor

Sodna ulica 14. 3—3 161

Spodnještajerska ljudska posojilnica

Stolna ulica štev. 6.

v Mariboru

reg. zadr. z neom. zav.

Obrestuje vloge po 4% in 4 1/4%

Daje posojila na vknjižbo ali poroštvo. Stroški so neznatni, ker oskrbi zavod vknjižbo brezplačno. 115

Za varnost vlog jamči rezervni sklad, naložen v vinogradnem posestvu, v hiši in stavbiščih na najlepšem prostoru v Mariboru.

Rentni in invalidni davek plačuje posojilnica sama.

Zahtevajte

kavarnah, gostilnah, brivnicah in javnih lokalih „Stražo“!

LIVARNA

ZA

ZVONOVE IN KOVINE

POPREI DENZELA SINOVI

MARIBOR : KOPALIŠKA ULICA 9

je zopet v obratu!

CERKVENE ZVONOVE

izdeluje surove liive v vseh kovinah in zlitvinah (bron, medenina, aluminij itd.)

UMETNA LIVARNA

RELIEFI, CERKVENI SVETILNIKI

Vsa oprema za žgalnice, kletarstva, pivovarni, opreme za plin in vodoval, opreme za cevi, ppe za pivo, uteži iz medenine astnega izdelka. Popraviljalnica za brizgalne itd.

Inž. J. & H. Büchl. 156

RIBJE OLJE

po najnižjih cenah se dobi

v lekarni „pri sv. Anehu“ MARIBOR, GLAVNI TRG 20. 155

Radi preselitve trgovine

v svojo lastno hišo

v Mariboru, Aleksandrova cesta 13

prodam veliko zalogo manufakturnega blaga, perila, robcev, nogavic itd.

po zelo znižani ceni.

Kdor torej kaj rabi in želi dobiti dobro blago za malo denarja, naj si blagovoli vse nabaviti

v trgovini J. N. Šoštaric

171 Maribor, Gosposka ulica 5. 2—7

M. BIDOVC

Maribor,

Aleksandr. c. 28

3—3 164

Priporočam novo došle pomladanske novosti. Perilo za dame in vsakovrstne modne predmete, rokavice, nogavice, vezene, čipke in razne okraske, svile, etamini, batist, crepon, šifon, pravo platno, cefir, foulard, d'lain. Nove barve volneno blago, za obleke in bluze angleškega, francoskega, češkega, avstrijskega in italijanskega proizvoda

Zanimiva navosti!

Znižane cene!